

Trøndelag Forskning og Utvikling

Trøndelag R & D Institute

Utviklingen i duodjinæringen

Økonomisk rapport 2015

Bjørn T. Grøttheim

TFoU-rapport 2017:4

Tittel : Utviklingen i duodjinæringen. Økonomisk rapport 2015

Forfatter : Bjørn T. Grøttheim

TFoU-rapport : 2017:04

ISBN : 978-82-7732-253-7

ISSN : 0809-9642

Prosjektnummer : 2740

Oppdragsgiver : Sametinget

Kontaktperson : Jørn Gunnar Olsen

Prosjektleder : Bjørn T. Grøttheim

Medarbeidere : Morten Stene

Foto forside : Inka AS

Sammendrag : Denne rapporten viser økonomisk status for duodjiutøvere som har søkt driftstilskudd fra Sametinget for 2016. Utgangspunktet for denne rapporten er søkeres egne innrapporterte tall for sin økonomiske status som er vedlagt søknaden.

Gjennomsnittlig omsatt egenproduksjon av duodji har økt med 12.500 fra 2014, men andelen egenproduksjon av totale inntekter er på samme nivå som tidligere. Driftstilskuddet utgjør 4% mindre av totale inntekter i 2015 enn i 2014. Ingen utøvere hadde negativt resultat i 2015, mens det i 2014 var to og i 2012 var det fire utøvere med negativt resultat. Gjennomgående er økonomistatus for 2015 noe bedre enn tilsvarende innrapportering tidligere år.

Emneord : Duodji, sametinget, driftsøkonomi

Dato : Mars 2017

Antall sider : 31

Status : Offentlig

Utgiver : Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Postboks 2501, 7729 STEINKJER
Telefon 74 13 46 60

FORORD

Trøndelag Forskning og Utvikling AS (TFoU) er gjennom inngått rammeavtale tildelt et 3-årig oppdrag med å utarbeide en årlig økonomisk rapport over utviklingen innen duodjinæringen. Oppdraget har årlig et omfang på ca. 100 timeverk.

Arbeidet er utført av Bjørn T. Grøttheim. Morten Stene har vært prosjektrådgiver og har bidratt med layout og redigering.

Kontaktpersoner hos Sametinget har vært Jørn Gunnar Olsen/Vivi Pedersen i forbindelse med avtalen og Cecilie Samuelsen Fagerheim/Espen Nystad har stått for oversendelsen av datamaterialet.

Steinkjer, mars 2017

Bjørn T. Grøttheim
prosjektleder

INNHold

	side
FORORD	i
INNHold	ii
FIGURLISTE	iii
TABELLER	iii
SAMMENDRAG	iv
1. Innledning	1
2. Datagrunnlaget	2
2.1 Datakvalitet	2
2.2 Antall søknader	3
3. Analyse	4
3.1 Om søkerne	4
3.1.1 Hvor kommer søkerne fra?	4
3.1.2 Kjønn	5
3.1.3 Utdanning/kompetanse	5
3.1.4 Selskapsform	6
3.1.5 Oppsummering – om søkerne	6
3.2 Bedriftsøkonomisk status og utvikling	7
3.2.1 Omsetning duodji	7
3.2.2 Driftsøkonomi	9
3.2.3 Driftsøkonomi for utøvere med inntekter utenom duodji	13
3.2.4 Oppsummering – bedriftsøkonomisk status og utvikling	15
3.3 Andre driftsmessige rammevilkår	16
3.3.1 Type lokaler	16
3.3.2 Salgskanaler	17
3.3.3 Oppsummering – driftsmessige rammevilkår	17
4. Avsluttende kommentarer	18
4.1 Økonomi	18
4.2 Utvikling over tid	18
LITTERATURLISTE	19
5. Vedlegg: Søknadsblankett inklusive økonomirapport forrige år	20

FIGURLISTE

Figur 3.1:	Geografisk fordeling	4
Figur 3.2:	Kjønn prosentvis fordeling	5
Figur 3.3:	Kompetanseprofil	6
Figur 3.4:	Egenprodusert duodji pr utøver	8
Figur 3.5:	Omsetningsintervall - prosentvis fordeling	9
Figur 3.6:	Nøkkeltall i kr – gjennomsnitt. pr utøver - alle	11
Figur 3.7:	Nøkkeltall i kr – gj.sn pr utøver hvor de tre største er utelatt	11
Figur 3.8:	Nøkkeltall i prosent av totale inntekter – gjennomsnitt pr utøver	12
Figur 3.9:	Nøkkeltall i prosent av totale inntekter – gjennomsnitt pr utøver – hvor de tre største er utelatt	13
Figur 3.10:	Nøkkeltall – gjennomsnitt med inntekter utenom duodji	14
Figur 3.11:	Nøkkeltall – gjennomsnitt med inntekter utenom duodji med èn utøver utelatt	15
Figur 3.12:	Lokaler	16

TABELLER

Tabell 2.1:	Fordeling av svarene fra søknadene	2
Tabell 2.2:	Andelen søkere av alle registrerte utøvere	3
Tabell 3.1:	Geografisk fordeling av søknadene	4
Tabell 3.2:	Kjønnsmessig fordeling av søknadene	5
Tabell 3.3:	Hovedtall økonomi (inntekter og kostander)	7
Tabell 3.4:	Nøkkeltall for duodji-virksomheten - regnskapsåret 2014 (eksklusive de to største aktørene)	10
Tabell 3.5:	Nøkkeltall for utøvere med inntekter utenom duodji	14
Tabell 3.6:	Nøkkeltall 2014	15
Tabell 3.7:	Rangering av ulike salgskanaler	17

SAMMENDRAG

Denne rapporten viser økonomisk status for de duodjiutøvere som har søkt driftstilskudd fra Sametinget i 2016. Det gjøres også en sammenligning med tilsvarende oversikter for de siste tre årene. Analysene er basert på data fra søknadene om forrige års økonomiske forhold.

Det var 27 søkere som sendte inn sine søknader på driftstilskudd i 2015, noe som er 33 prosent av de registrerte duodjiutøverne. Antall søkere er på nivå med forrige år, men markert færre søkere i 2012 og tidligere år.

220.000 i gjennomsnittlig duodjiomsetning

Med basis i de innrapporterte tall og med fradrag for to utøvere som har svært store inntekter i forhold til resten kan vi sette opp en beskrivelse av den *gjennomsnittlige* duodjiutøveren.

- Vedkommende utøver er kvinne og bosatt i Finnmark. Utøveren driver et enkeltmannsforetak og har ikke formell kompetanse innen duodji.
- Av en total omsetning på 298.000 utgjør egenproduksjon av duodji 220.000. Omsetningen er på samme nivå som 2014, mens andelen egenproduksjon er gått noe ned.
- Driftsresultatet er 40 prosent, en økning på 13 prosent i forhold til tallene fra 2014
- Driftstilskuddet er fortsatt en viktig faktor for utøverens økonomi. Uten driftstilskudd ville den gjennomsnittlige utøveren hatt et marginalt overskudd i sin virksomhet.

I 2015 var det ingen utøvere med underskudd, mens det i 2014 var to og fire i 2012. Ti av søkere i 2015 unngikk underskudd takke være det mottatte driftstilskuddet.

Duodjiaktøren som har rapportert inn sine tall for 2015 er ikke veldig ulik den aktøren som har rapportert sine tall tidligere år.

7 millioner kroner i verdiskaping

Det var 81 registrerte duodjiutøvere i 2015 hvorav 27 sendte inn søknad om driftstilskudd med tilhørende rapportering av sine regnskapstall. Hvis vi antar at disse 27 er representative for alle duodjiutøvere tilsier dette at hele næringen hadde en samlet omsetning av egenprodusert duodji på kr 25.600.000 og total verdiskaping på kr 11.200.000.

1. INNLEDNING

Sametinget tildeler, etter søknad, hvert år driftstilskudd til duodjiutøvere som er registrert i duodjiregisteret.

Sametinget uttaler på sin hjemmeside:

Duodji er en viktig identitetsskapende virksomhet som er av stor betydning for den samiske kulturen og språket. Mange kvinner har duodji som hovednæring eller som et tillegg til andre virksomheter.

Sametingets overordnede mål er å bidra til å utvikle en næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og omsetning av egenproduserte varer.

Sametinget forhandler hvert år om en næringsavtale for duodjinæringen. I tillegg til at Sametinget forvalter midler til duodjinæringen har også Innovasjon Norge og kommunale næringsfond midler som kan støtte prosjekter innen duodji. Duodjiorganisasjonene Sámiid duodji og Duojáriid ealáhussearvi får årlig støtte for å ivareta duodjiutøvernes interesser. I Hovedavtalen for duodjinæringen står det i § 6 «Forhandlingene skal ta utgangspunkt i en felles beskrivelse av næringens økonomiske situasjon».

Med dette som bakgrunn er oppdragsbeskrivelsen for dette arbeidet å «utarbeide økonomisk rapport for utviklingen i duodji for regnskapsårene 2014, 2015 og 2016.»

Arbeidet omfatter en beskrivelse av næringens status basert på regnsplasdata fra 2014 og en analyse av utviklingen de tre siste årene. Arbeidet er basert på innrapporterte tall fra søknadene om driftstilskudd.

Strukturen i rapporten og analysene er bygd opp på samme måte som rapporten fra 2010 til 2012 (Samisk Nærings- og Utredningssenter, 2010, 2011, 2012) for å kunne gjøre sammenligninger.

I rapportens kapittel to redegjøres det for datagrunnlag, mens kapittel tre viser analysene.

2. DATAGRUNNLAGET

Forutsetningene for å søke driftstilskudd til duodji-aktiviteter er at det i tillegg til søknaden oversendes en oversikt (skjema) over søkerens status og aktivitet forrige år. Søknadsskjemaet er vedlagt i vedlegg 1.

Denne rapporten bygger på data fra disse skjemaene. Det betyr at oversiktene og sammenstillingene ikke gir noe utfyllende bilde av alle registrerte duodju-utøvere, kun de som har søkt driftstilskudd hos Sametinget.

Sammenstilling av data fra tidligere år er basert på tilsvarende rapporter (Samisk Nærings- og Utredningssenter, 2010, 2011, 2012). Data for 2013 foreligger ikke.

2.1 Datakvalitet

Av 80 registrerte duodjiutøvere har 27 utøvere søkt driftstilskudd i 2016, med tilhørende rapportering av status. Det varierer noe i hvor stor grad søkerne har fylt ut skjemaet. I tabell 2.1 gjengis antall svar på de enkelte spørsmålene i skjemaet.

Tabell 2.1: Fordeling av svarene fra søknadene

Spørsmålstema	Antall svar	Herav antall svar med 0
Kjønn	27	
Kommune	27	
Selskapsform	27	
Fagbrev innen duodji	25	
Høyere utdanning	22	
Endring i utdanning	8	
Salgsstatistikk	14	
Salgsinntekt egenprodusert duodji	27	
Offentlig driftstilskudd	20	3
Øvrige inntektsposter duodji	6	5
Driftskostnader	24	
Driftsresultat	25	
Andre inntekter utenom duodji	10	6
Offentlig investeringstilskudd	3	9
Bedriftens nyinvesteringer med finansiering av investeringstilskudd	3	9
Salgskanaler	27	
Produksjonslokaler	26	

2.2 Antall søknader

27 søknader i 2016 er en tredjedel av utøverne i duodjiregisteret (81 virksomheter). Andelen søkere er på samme nivå som forrige år, men fortsatt en betydelig lavere andel sammenlignet med tallene for 2012 og tidligere.

Detaljene er gjengitt i tabell 2.2.

Tabell 2.2: *Andelen søkere av alle registrerte utøvere*

Rapport for år	Ant søkere	Ant reg. utøvere	% søkere	Merkn
2015	27	81	33,3%	
2014	27	80	33,8%	
2013	40	-	-	Rapp ikke tilgjengelig
2012	41	87	47,1%	
2011	45	83	54,2%	
2010	60	64	93,8%	

Vårt datamateriale gir oss ingen informasjon om grunnlaget for nedgangen i antall søkere. Nedgang i søknader kan skyldes søkertechniske forhold. Det er en premiss at man ikke er berettiget driftstilskudd for duodji hvis man mottar andre driftstilskudd over Sametingets budsjett. Endringer i tilskuddordningene kan ha påvirket søkertallene.

3. ANALYSE

I dette kapitlet ser vi på status for årets søkere og sammenligner med dataene fra tidligere år.

3.1 Om søkerne

Vi skal under se på hvor søknadene kommer fra, søkerens kjønn og utdanning og selskapsform.

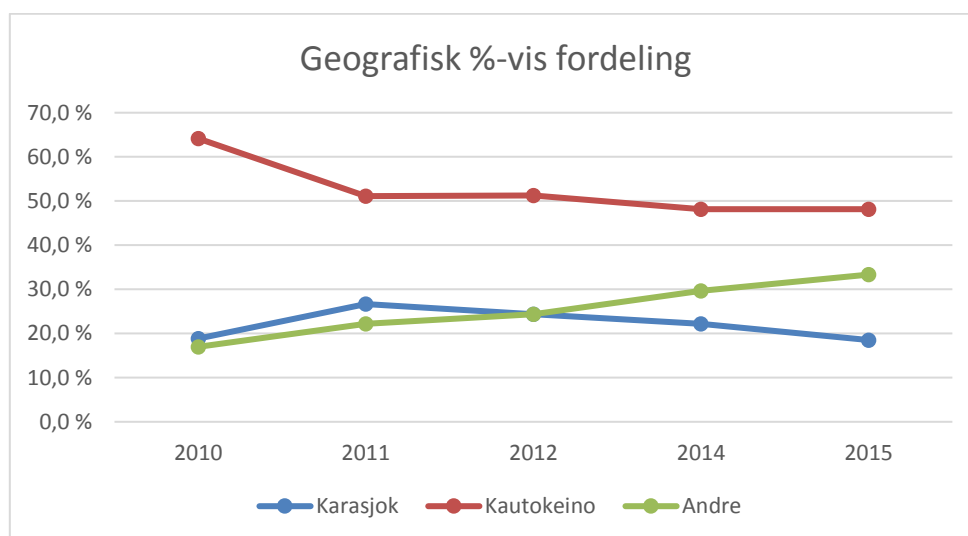
3.1.1 Hvor kommer søkerne fra?

Av samlet antall søkere er andelen søkere fra Kautokeino stabilt. I forhold til det samlede antall søknader er det for 2015 en liten nedgang (1) i antall søkere fra Karasjok og en tilsvarende liten økning (1) av søknader fra andre steder. I gruppen andre inngår søknader fra Nesseby, Porsanger, Kåfjord, Røros, Sørfold og Sørreisa.

Mønsteret i hvor søknadene kommer fra er relativt likt, men mens Kautokeino har en stabil andel viser antall søknader fra Karasjok en negativ trend og andelen søkere fra andre områder viser en stigende trend. Se tabell 3.1 og figur 3.1 for detaljer.

Tabell 3.1: Geografisk fordeling av søknadene

Kommune/område	2012		2014		2015	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Karasjok	10	24%	6	22%	5	19%
Kautokeino	21	51%	13	48%	13	48%
Andre	10	24%	8	30%	9	33%
Sum	41	100%	27	100%	27	100%

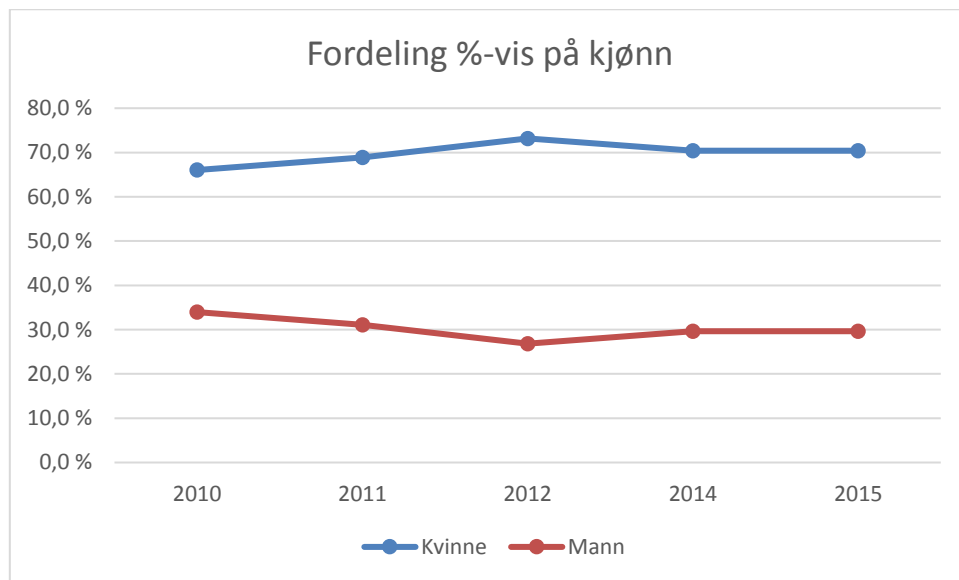
Figur 3.1: Geografisk fordeling

3.1.2 Kjønn

70 prosent av søkerne i 2016 er kvinner. Siden 2010 har kvinneandelen ligget rundt 70 prosent, så kjønnsfordelingen er veldig lik de siste årene. Jamfør tabell 3.2 og figur 3.2.

Tabell 3.2: *Kjønnsmessig fordeling av søknadene*

Kjønn	2012		2014		2015	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Kvinner	30	73%	19	70%	19	70%
Menn	11	27%	8	30%	8	30%
Sum	41	100%	27	100%	27	100%

Figur 3.2: *Kjønn prosentvis fordeling*

3.1.3 Utdanning/kompetanse

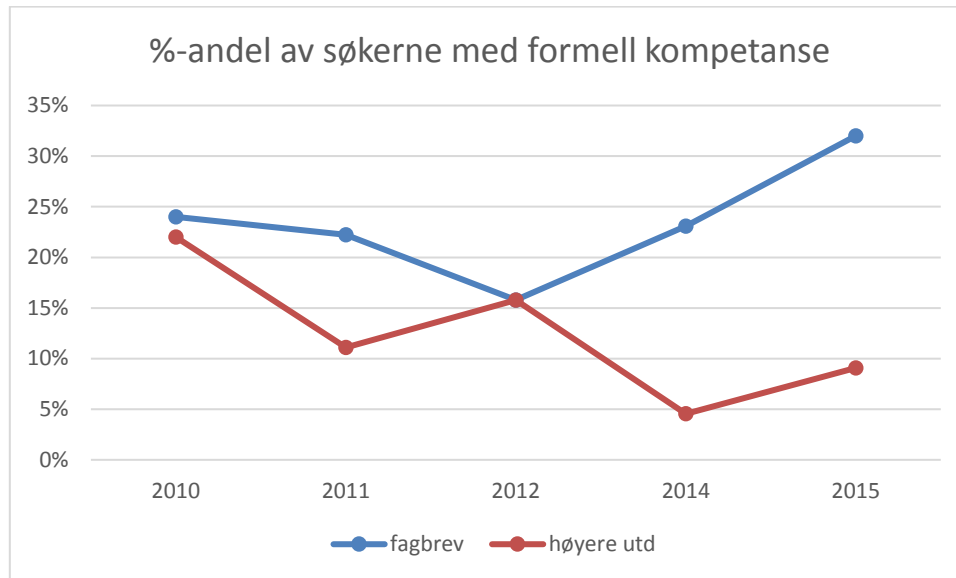
Søkere blir også bedt om å angi om de har fagbrev og/eller høyere utdanning i duodji, og om de har endret kompetanse siste driftsår.

Av årets søkere har ca 40% formell utdanning innen duodji. Åtte personer har fagbrev og to personer har høyere utdanning. Tre personer har rapportert endring i sin kompetanse – uten at denne endringen er spesifisert antar vi at disse personene enten har tatt fagbrev eller fullført høyere utdanning i løpet av 2015.

Andelen søkere med fagbrev viser en stigende utvikling mens andelen som har høyere utdanning viser større variasjon.

Av figur 3.3 ser vi at det er positiv trend i antall søkere med fagbrev med en fordobling i forhold til tallene for 2012. Andelen søkere med høyere utdanning har ingen

tilsvarende utvikling, men datagrunnlaget gir oss ingen informasjon på hvorfor andelen søkere med høyere utdanning er redusert fra 16% i 2012 til 9% i 2015. Men med få respondenter gir små forskjeller store relative utslag.

Figur 3.3: Kompetanseprofil

3.1.4 Selskapsform

Av de 27 utøverne som har søkt driftstilskudd er det tre utøvere som har organisert virksomheten som aksjeselskap, mens resten (24) har organisert virksomheten i enkeltmannsforetak. Sammenlignet med forrige år (med sammen antall søkere) var det 2 aksjeselskap og 25 enkeltmannsforetak som søkte driftstilskudd.

3.1.5 Oppsummering – om søkerne

67 prosent av søkerne kommer fra Kautokeino og Karasjok, det er samme andelen som forrige år. Det er fortsatt en klar overvekt av kvinnelige søkere (70 prosent) – det samme som forrige år.

En fjerdedel av søkerne ha formell utdanning i duodji. Åtte personer har fagbrev og to person har høyere utdanning.

Tre søknader kommer fra aksjeselskaper, resten (24) er enkeltmannsforetak.

Søkerne i 2016 har i det alt vesentlige de samme karakteristikaene som forrige år. Antall søkere er som forrige år betydelig lavere enn tidligere år (2010-2012) uten at vårt datagrunnlag kan gi noen forklaring på hvorfor.

3.2 Bedriftsøkonomisk status og utvikling

I denne delen ser vi på økonomien hos utøverne i 2015 og hvordan den økonomiske utviklingen har vært i næringen. To utøvere har ikke rapportert inn komplette økonomiske bakgrunnstall (N=25).

To utøvere har vesentlig høyere inntekter av egenprodusert duodji enn de øvrige. Disse utøverne står for ca 47% av totalomsetningen i materialet. I enkelte gjennomsnittsberegninger utelater vi disse forekomstene (N=23).

Hovedtallene når det gjelder egenprodusert duodji og andre inntekter er vist i tabellen 3.3. Den totale verdiskaping av duodji er 3,4 millioner kroner

Tabell 3.3: Hovedtall økonomi (inntekter og kostnader)

	Alle (kroner)	Gjennomsnitt (kroner)	N ¹
Egenprodusert duodji	8.519.508	315.537	27
Offentlige tilskudd - duodji	1.899.192	94.960	20
Øvrige inntekter - duodji	2.366.063	394.344	6
Sum driftsinntekter - duodji	12.814.763	474.621	27
Driftskostnader - duodji	9.241.013	385.084	24
Driftsresultater - duodji	3.453.982	138.159	25
Andre inntekter (utenom duodji)	2.149.350	138.159	10
Offentlige investeringstilskudd	908.250	302.750	3

Vi finner grunn til å nevne at av de 20 utøverne som har rapportert at de har mottatt offentlig driftstilskudd er det fire utøvere som har rapportert inn tilskudd (over kr 150.000) som er det maksimale driftstilskuddet i henhold til søknadsskjemaet. Vi har ingen informasjon om bakgrunnen for disse tallene.

3.2.1 Omsetning duodji

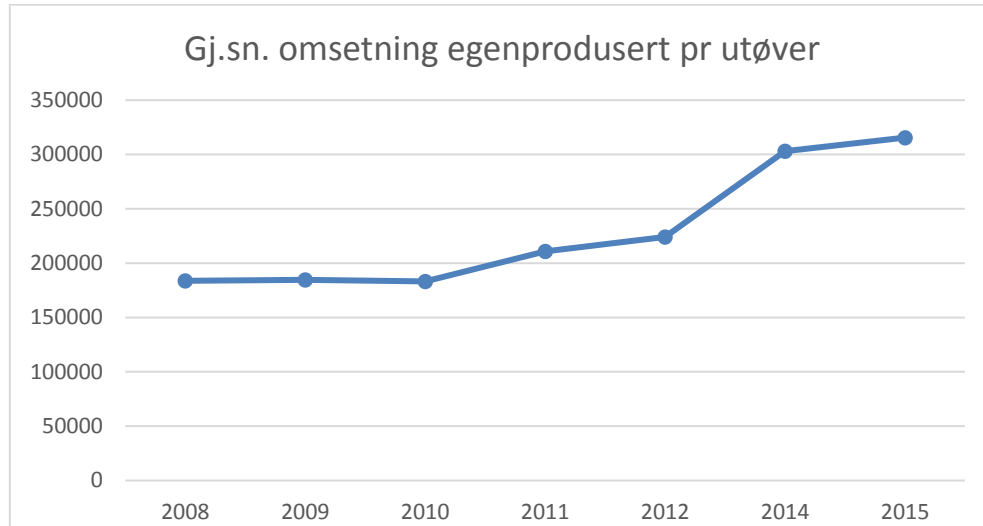
Totalt blant søkerne var omsetning av egenprodusert duodji 8,5 millioner kroner. Gjennomsnittlig omsetning er ca kr 315.000. Det er stor variasjon i omsetningen av egenprodusert duodji for utøverne, fra 2,8 millioner kroner til 51.000 kroner.

Åtte utøvere har inntekter fra egenprodusert duodji på under 100.000. Ni utøvere har mellom 100.000 og 250.000 kroner i omsetning, fem har mellom 250.000 og 500.000 kroner i omsetning, fem utøvere har mer enn 500.000 kroner i omsetning, hvorav to har betydelig større inntekter. Gjennomsnittlig inntekt blir 315.537 kroner.

---

¹ N er antall respondenter som har svart på dette spørsmålet.

Gjennomsnittlig omsetningen av egenprodusert duodji for 2015 er 4 prosentpoeng høyere enn i 2014 – se figur 3.4. Tilsvarende endring fra 2012 til 2014 var 35 prosentpoeng.

Figur 3.4: Egenprodusert duodji pr utøver

Seks utøvere hadde andre duodji-inntekter – det vil si innkjøpte duodji-produkter for videresalg. To av utøverne har andre duodji-inntekter på i underkant av 30.000 kroner, mens en utøver har 1,7 millioner kroner i slike inntekter. Den største utøveren har videresalg av duodji-inntekter som hovedinntektskilde og som er mer enn 4 ganger så store som inntekten av egenproduserte varer. For de øvrige (5 utøvere) utgjør inntekten av annen duodji i underkant av 20% av samlet inntekt på salg av duodji-produkter.

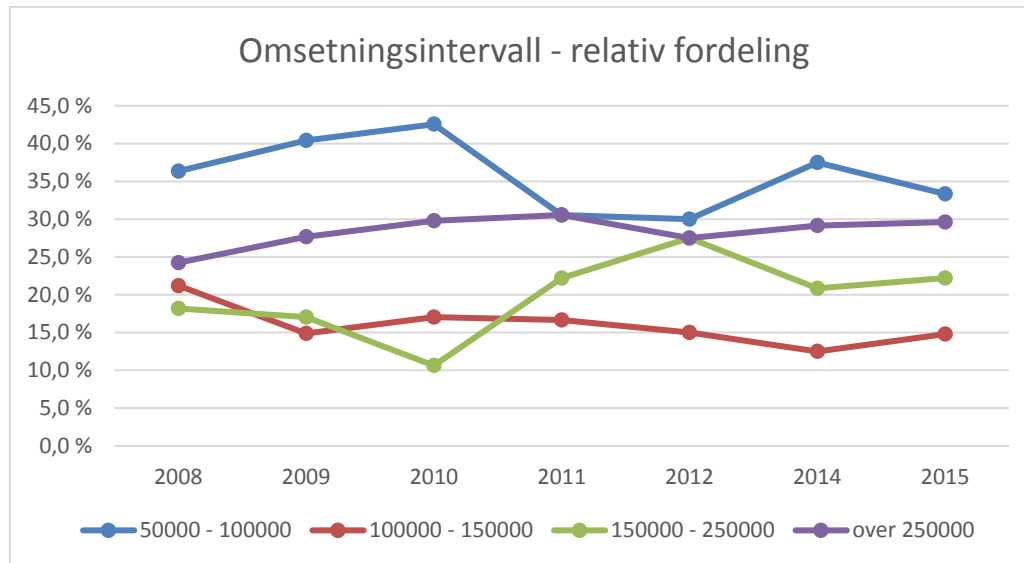
Tre av årets søkere har rapportert kr 0 i driftstilskudd for 2015, mens 4 søkere ikke har svart på dette spørsmålet. I vår analyse tar vi utgangspunkt i at totalt 7 søkere ikke har mottatt driftstilskudd i 2015. 12 utøvere hadde under 100.000 i tilskudd, fire hadde mellom 100.00 og 150.000 kroner, mens tre søkere hadde over 150.000 i tilskudd. Gjennomsnittlig tilskudd blir 94.960 kroner.

Åtte utøvere har totale inntekter fra duodji-virksomheten (inklusive tilskudd) på under 100.000. Ni utøvere har mellom 100.000 og 250.000 kroner i omsetning, fem har mellom 250.000 og 500.000 kroner i omsetning. Fem utøvere har mer enn 500.000 kroner i omsetning, hvorav to har betydelig større inntekter. Gjennomsnittlig inntekt blir 474.621 kroner, en økning fra 2014 med ca 16.000 kroner.

Blant søkerne er det en utøver som har mer enn dobbelt så stor omsetning av egenprodusert duodji som den nest største utøveren. Dette påvirker gjennomsnittsberegningene mye. Når vi tar ut denne utøveren blir den gjennomsnittlige omsetningen i 2015 på kr 220.421. Sammenlignet med 2014 er det en økning på ca kr 40.000 - her med fradrag for de 2 største i 2014.

Samlet omsetning for egenprodusert duodji i 2015 var 8,5 mill kroner (N=27). For 2014 var tilsvarende tall 7,3 mill kr med 24 utøvere.

Når vi deler inn utøverne i omsetningsintervall – se figur 3.5 – ser vi at de med omsetning i området mellom 100.000 og 250.000 har en liten økning i forhold til 2014. Når vi ser på utviklingen fra 2010 og fram til 2015 har de bedriftene med lavest omsetning en nedgang i antall utøvere på 9 prosent mens intervallet (150.000–250.000) har en økning på 12 prosent.

Figur 3.5 Omsetningsintervall - prosentvis fordeling

3.2.2 Driftsøkonomi

Ingen utøvere har rapportert underskudd i 2015 mot at det var 2 utøvere med underskudd i 2014. Det er stor variasjon i resultatgraden² blant utøverne, 3 utøvere har under 10%, 14 utøvere har mellom 10 og 50% mens 8 utøvere har over 50% resultatgrad.

Tendensen er, som tidligere år at det er utøverne med den minste omsetningen som har høyest resultatgrad. 3 av utøverne ville ikke hatt lønnsomhet i virksomheten uten tilskudd, tilsvarende tall for 2014 var 9. Dette er selvsagt en meget positiv utvikling for duodji-utøvere, men vårt tallmaterialet gir oss ingen holdepunkter for at dette er en generell utvikling innen næringen.

Gjennomsnittlig driftsresultat (inklusive tilskudd) er på 138.159 kroner (N=25). Til sammen hadde søkerne av driftstilskudd i 2015 en verdiskaping på duodji på 3,45 millioner kroner i 2015 (N=25). Samlet for 2015 viser de innsendte rapportene en resultatgrad på 27,0%, mens tilsvarende tall for 2014 var 22,5%.

² Resultatgrad er driftsresultat delt på total omsetning av duodji.

Tabell 3.4: Nøkkeltall for duodji-virksomheten - regnskapsåret 2015 (eksklusive de tre største aktørene³)

	Inntekt egenprodusert duodji (N=24)	Drifts-tilskudd (N=17)	Andre inntekter duodji (N=4)	Totale inntekter (N=24)	Drifts-kostnader (N=21)	Drifts-resultat (N=22)
Gj.sn.	171 100	70 540	76 938	235 140	163 475	95 073
høyeste	574 051	175 565	177 423	837 850	624 251	348 197
laveste	50 655	20 000	24 100	50 655	4 928	4 262

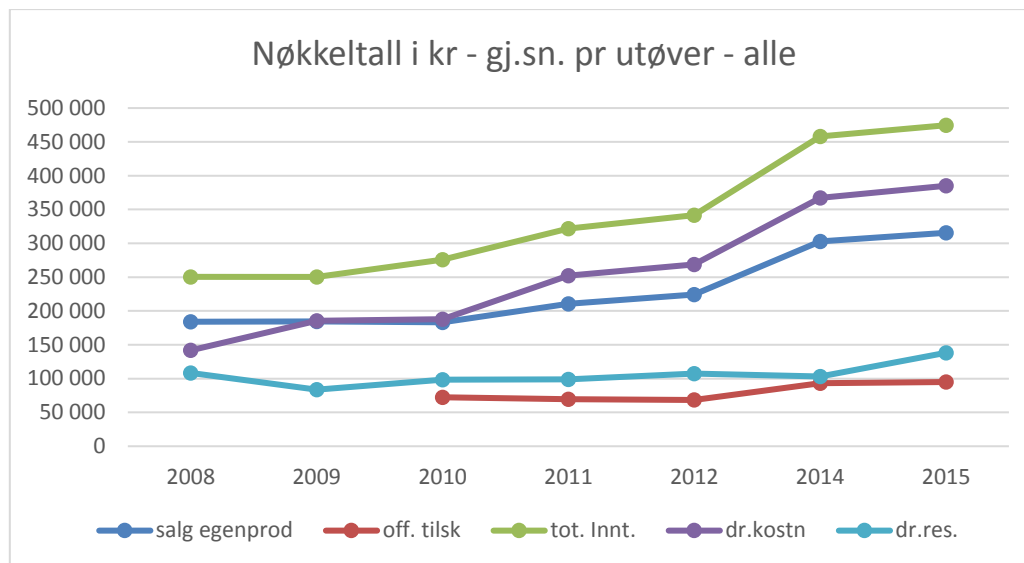
Når vi ser på gjennomsnittstallene er den største inntektskomponenten fra egenprodusert duodji. Tilskudd utgjør i gjennomsnitt 26 prosent av totale inntekter, mot 30% i 2014, mens andre duodji-inntekter (salg av innkjøpte duodji-produkter) utgjør i gjennomsnitt 20 prosent mot 13 prosent i 2014. Det er i 2015, som tidligere år, store forskjeller mellom høyeste og laveste verdi for nøkkeltallene.

Ser vi på alle utøverne (inklusive de to største virksomhetene) som har rapportert sine tall for 2015 indikerer gjennomsnittet en stigning både av inntekter og driftskostnader i forhold til tidligere år. Driftsresultatet viser også en stigning.

---

³ I tidligere rapporter er utøvere som har et betydelig større omfang av sin virksomhet, det være seg egenproduserte varer eller innkjøpte varer for videresalg, holdt utenfor beregningen. For at tallene skal være mest mulig sammenlignbare med tidligere år har vi valgt å ta ut tre utøvere som alle har en samlet inntekt som er mer enn dobbelt så stor som de øvrige utøverne.

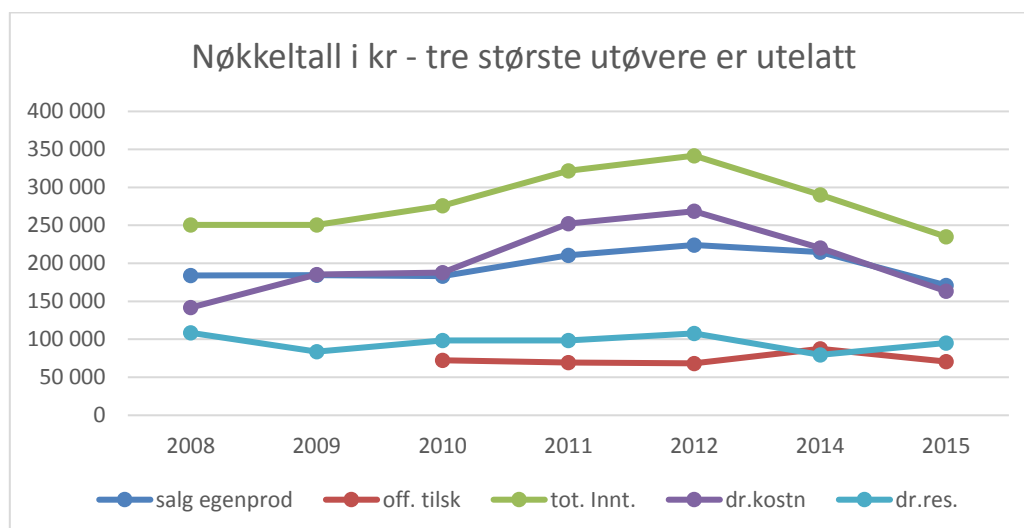

Figur 3.6: Nøkkeltall i kr – gjennomsnitt. pr utøver - alle

Tallmaterialet, fra alle utøverne som har rapportert, viser fortsatt en stigning i forhold til tidligere år. Selv om økningen i totale inntekter ikke er på samme nivå som forrige år viser tallene en positiv utvikling for driftsresultatet samtidig som tilskuddsnivået er tilnærmet likt forrige år.

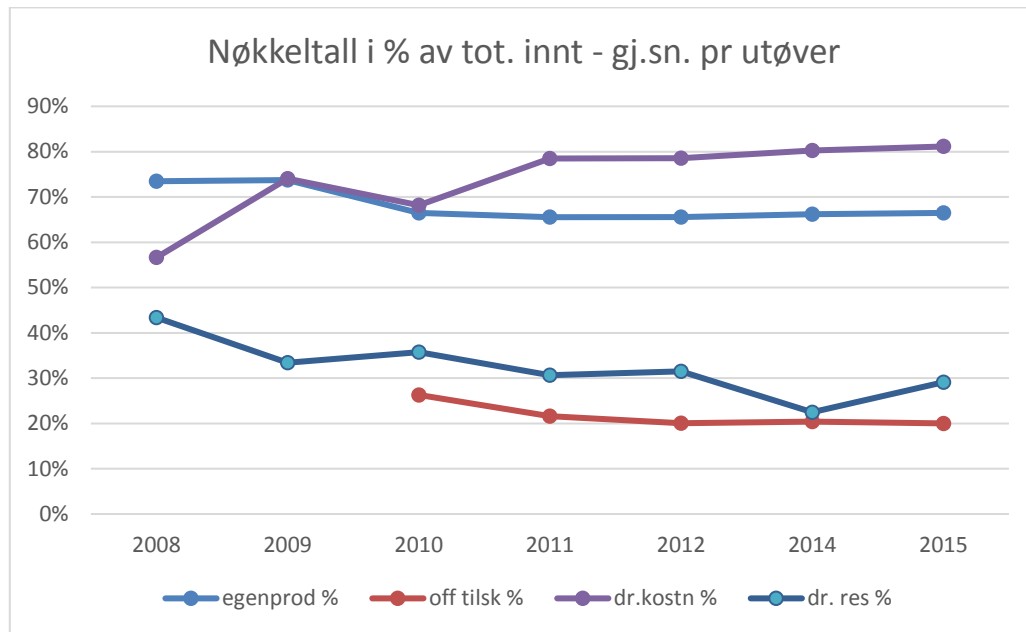
Når vi utelater de tre største utøverne i materialet for 2015 får vi et fall i både inntekter, kostnader, mens driftsresultatet fortsatt viser en stigning⁴. Nedgang i gjennomsnittlige totale inntekter på kr 55.000, mens driftsresultatet viser en økning på kr 15.000. Detaljene er vist i figur 3.7.

Figur 3.7: Nøkkeltall i kr – gj.sn pr utøver hvor de tre største er utelatt

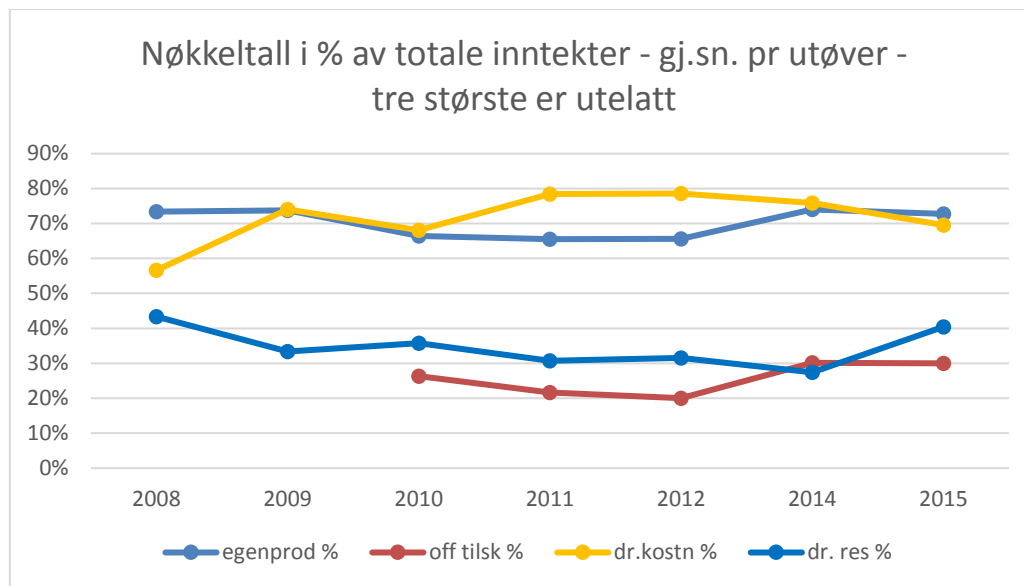
⁴ I 2011 er den største aktøren utelatt.

Ser vi på den relative fordelingen av inntekter og kostnader i forhold til totale inntekter for egenprodusert duodji og driftskostnader er utvikling relativt flat (stabil) fra 2011 til 2015, mens det er en økning i driftsresultat fra 22 prosent i 2014 til 29 prosent i 2015.

Figur 3.8: Nøkkeltall i prosent av totale inntekter – gjennomsnitt pr utøver

Når vi unntar de tre utøverne med høyeste inntekt av egenprodusert og av annen duodji viser gjennomsnittstallene for driftskostnader en nedgang mens driftsresultatet viser en stigning sammenlignet med både 2014 og 2012.

Figur 3.9: Nøkkeltall i prosent av totale inntekter – gjennomsnitt pr utøver – hvor de tre største er utelatt

Tallene viser samtidig at det er en tilnærmet flat utvikling av andelen av egenprodusert duodji og off. tiskudd i forhold til totale inntekter.

Tallmaterialet for 2015 viser at av de som har sendt inn sine rapporter har 74 prosent (20 utøvere) en omsetning på mellom 50.000 og 330.000. Denne gruppen har et gjennomsnittlig driftsresultat på 41,7 prosent.

Det er sju utøvere som har en omsetning på mellom 750.000 og 3,3 millioner kroner og denne gruppen har et gjennomsnittlig driftsresultat på 27,2 prosent. For begge disse gruppene er det en klar stigning i driftsresultatet i forhold til tidligere.

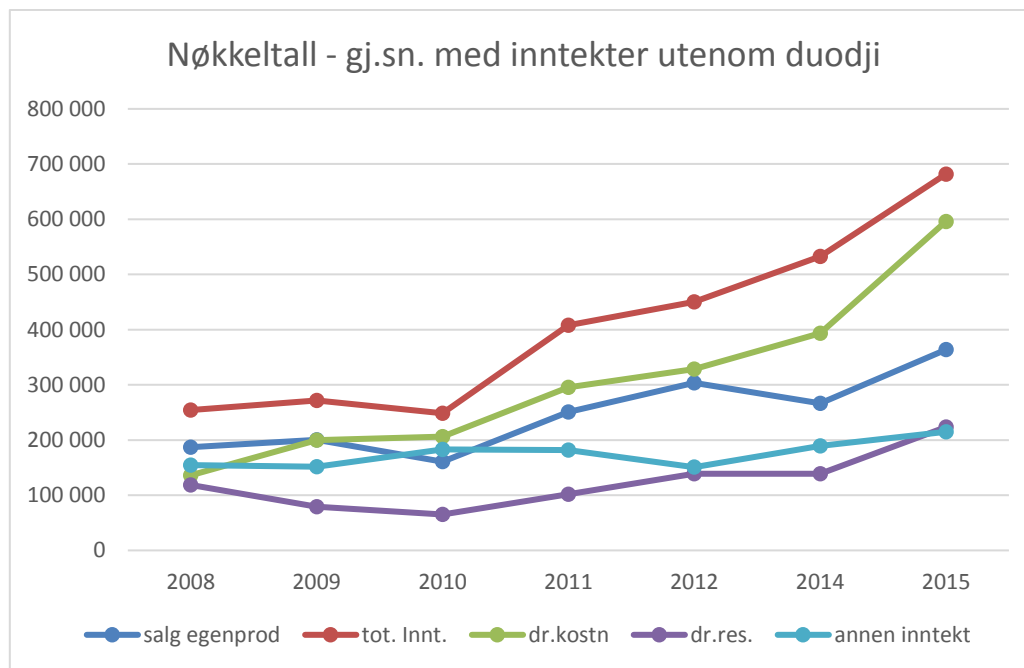
3.2.3 Driftsøkonomi for utøvere med inntekter utenom duodji

Av de 27 søkerne i 2016 har 10 utøvere (37 prosent) inntekter utenom duodji. Tre av disse har andre inntekter som er større enn inntektene fra duodji-aktiviteten. Tre har relativt små (marginale) andre inntekter. De fire siste har i gjennomsnitt andre inntekter rundt halvparten av duodji-inntektene.

Tabell 3.5: Nøkkeltall for utøvere med inntekter utenom duodji

	Inntekt egen-produsert duodji (N=10)	Andre inntekter duodji (N=3)	Totale inntekter (N=10)	Drifts-kostnader (N=9)	Drifts-resultat (N=9)	Inntekt utenom duodji (N=10)
Gj.sn.	363 752	643 278	681 934	501 978	248303	214 935
høyeste	1 231 742	1 728 310	2 271 113	1 543 774	727339	591 829
laveste	66 820	24 100	66 820	57 041	45168	10 773

Også for utøvere med inntekter utenom duodji er det et relativt stort intervall mellom den høyeste inntekten (592.000) og den med lavest inntekt (11.000). Gjennomsnittlig inntekt – utenom duodji - for alle utøverne er ca kr 215.000, en økning på ca 25.000 fra 2014.

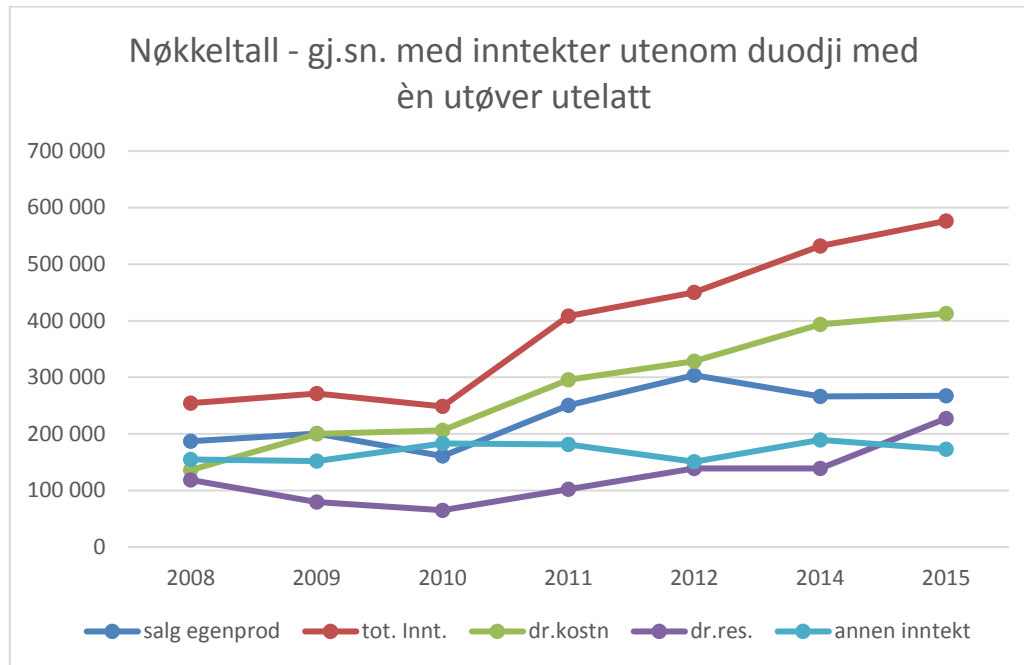

Figur 3.10: Nøkkeltall – gjennomsnitt med inntekter utenom duodji

Fram til 2010 var det relativt små endringer. Utviklingen fra 2010 og fram til 2015 viser en positiv utvikling hvor totale inntekter nesten er tredoblet og driftsresultat er fordoblet. Verken tallmaterialet for 2015 eller tidligere rapporter gir oss noen forklaring på denne markerte endringen fra 2010 og fram til 2015.

Nøkkeltallene påvirkes også her av en utøver med andre inntekter utenom duodji som står for omtrent en tredjedel av denne gruppens samlede aktivitet. Som det framgår av

figur 3.11 får vi store utslag på både inntekter og kostnader ved å utelate den utøveren. Gjennomsnittlige totale inntekter går ned med ca kr 100.000, mens driftsresultatet er omtrent på nivå med tidligere år.

Figur 3.11: Nøkkeltall – gjennomsnitt med inntekter utenom duodji med èn utøver utelatt

3.2.4 Oppsummering – bedriftsøkonomisk status og utvikling

Som tidligere år er det stor variasjon mellom den utøver som har den høyeste totale inntekten (ca 3,3 mill) og den utøver med den laveste (51.000).

Det er et relativt markert skille i utviklingen i gjennomsnittlige inntekter og kostnader fram til 2010 og etter 2010. Tallene for 2015 for samtlige utøvere viser at selv om økningen i kostnader og inntekter flater noe ut går driftsresultatet opp med ca 10 %.

Tabell 3.6: Nøkkeltall 2015

Omsetningsintervall	Antall utøvere	Egenprodusert duodji	Sum inntekter	Driftsresultat	Resultat i %
50' – 200'	17	1 732 106	2 307 243	1 056 358	45,8%
200' – 500'	7	2 193 053	4 857 515	1 414 388	29,1%
500' - 3.000'	3	4 594 349	5 650 005	983 236	17,4%
Sum	27	8 519 508	12 814 763	3 453 982	27,0%

Et begrenset tallmateriale av alle registrerte duodjiutøvere gir oss ikke grunnlag for å si at dette er gjeldende for hele næringen, men for de utøverne vi har tall for (2015) er det åpenbart større lønnsomhet blant utøverne i det laveste omsetningsintervallet. Sammenlignet med 2014 er lønnsomheten på tilnærmet samme nivå.

Utviklingen i inntekter av egenprodusert duodji og de samlede driftskostnader i forhold til totale inntekter viser tilnærmet like forholdstall de siste tre år. Hvis vi unntar de tre største utøverne viser driftskostnadene en nedgang på seks prosent fra forrige rapport (2014). Driftsresultatet viser en svært positiv utvikling med +13%.

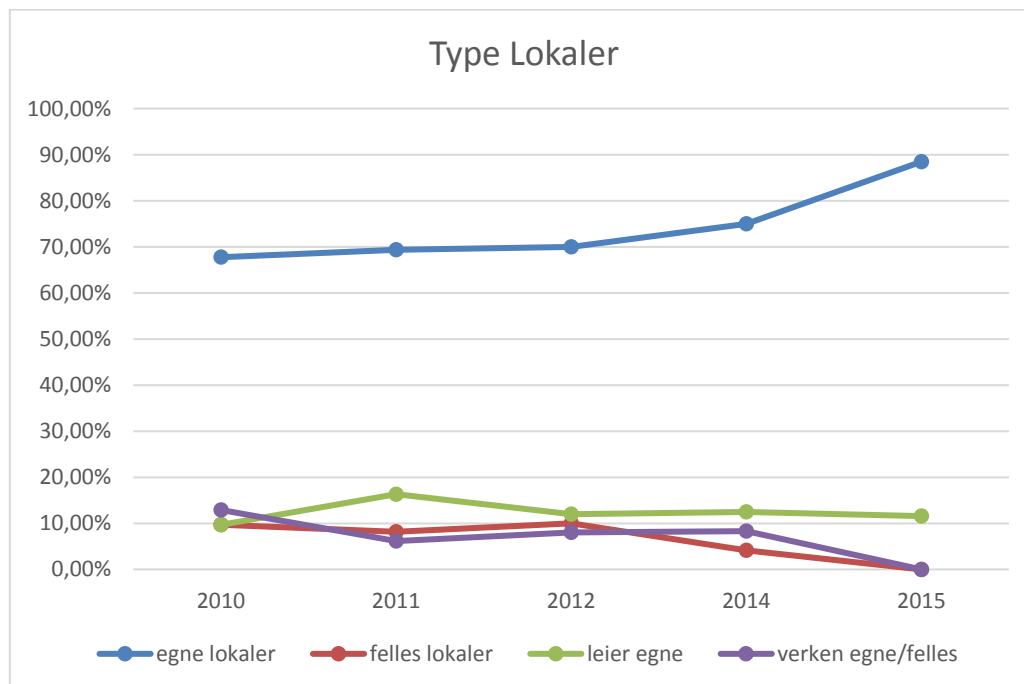
10 utøvere (37 prosent) av de som har rapportert tall for 2015 har oppgitt inntekter utenom duodji. Gjennomsnittsinntekten for 2015 er ca kr 215.000 en økning på kr 25.000 i forhold til 2014. For denne gruppen har gjennomsnittlig driftsresultat gått opp med kr 80.000 i 2015 sammenlignet med 2014. Hvis vi for denne gruppen unntar den største utøveren og sammenligner tilsvarende tall for 2014 viser også disse tallene en økning av driftsresultatet på samme nivå.

3 utøvere har mottatt offentlig investeringstilskudd i 2015. Samlet tilskuddsbeløp er kr 908.250,-.

3.3 Andre driftsmessige rammevilkår

3.3.1 Type lokaler

23 utøvere – 88 prosent – oppgir at de har egne lokaler (N=26) til sin duodjivirksomhet. De øvrige utøverne som har rapportert, opplyser at de leier lokaler for sin virksomhet.

Figur 3.12: Lokaler

3.3.2 Salgskanaler

Duodjiaktørene er også anmodet om å rangere mellom sju forhåndsdefinerte alternativer hva som er de viktigste og minst viktige salgskanaler for duodji-produktene. Alternativene er rangert på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er definert som viktigst og 6 som minst viktig.

Mest samstemt er respondentene om at direkte salg er viktigst. Praktisk talt alle mener dette er viktig. Men også messer – som langt på vei også er en direkte salgskanal – kommer høgt opp. Internett og postordresalg anses som de minst viktige salgskanaler. Størst variasjon er det i svarene for butikk/egen salgsbod. Detaljene i rangeringen er gjengitt i tabell 3.7.

Tabell 3.7: *Rangering av ulike salgskanaler*

Salgskanal Vurdering	Direkte til kunde	Egen salgsbod	Butikk	Messer	Postordre	internett
1 – viktigst	16	2	6	8	2	2
2	8	2	2	7	2	3
3	0	5	4	4	4	4
4	1	1	2	3	2	3
5	0	2	2	1	4	3
6 – minst viktig	0	4	4	0	4	3
Ikke svar	2	11	7	4	11	9
Antall svar	25	16	20	23	18	18

Rangeringen for 2015 er i hovedsak sammenfallende med tidligere års rapporter. Direktesalg til kunde er den mest vanlige omsetningsmåte for ca 90 prosent av utøverne, mens internett og postordre er den minst vanlige.

3.3.3 Oppsummering – driftsmessige rammevilkår

Langt de fleste duodjiutøverne drive sin virksomhet i egne lokaler.

Direkte salg til kunden er den dominerende salgsmetodene. Internett og postordresalg anses som minst viktig.

4. AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Søkere av driftstilskudd for duodjivirksomhet fra Sametinget er i 2015 dominert av kvinner og relativt små virksomheter. Dette er et bilde som har vært stabilt de siste fem årene.

Tallet registrerte duodjiutøvere har ligget rundt 80 siden 2011. I 2015 er det 27 søkere på driftstilskudd (33 prosent av de registrerte utøverne) som er en nedgang på 15 prosentpoeng fra 2012.

32 prosent av søkerne har fagbrev innen duodji, mot tilsvarende tall i 2014 som var 23 prosent. To søkere melder at de har høyere utdanning enn duodji, noe som er en fordobling i forhold til forrige år.

4.1 Økonomi

Gjennomsnittlig egenprodusert duodji pr utøver har hatt en positiv utvikling fra 2010. Selv om vi hensyntar en generell årlig prisstigning viser tallene en positiv utvikling. Utviklingen fra 2012 til 2014 var spesielt stor, mens utviklingen fra 2014 til 2015 er på nivå med årlig utvikling før 2012. Tallmaterialet gir oss ingen indikasjoner på årsakene til en noe ujevn vekst i tidligere år.

Forholdet mellom driftskostnader og totale inntekter har i hovedsak vært likt i årene før 2014, men vi ser at en forbedret margin i 2014 er videreført i 2015. Gjennomsnittlig driftsresultat viser en positiv utvikling fra 22% i 2014 til 29% i 2015. Hvis vi unntar de største utøverne i 2014 og 2015 blir økningen betydelig høyere.

Utviklingen viser at driftstilskuddet er på samme nivå i 2015 som i 2014, men at flere utøvere viser et overskudd også uten driftstilskudd. For 2015 ville det gjennomsnittlige driftsresultatet vært 24 prosent uten tilskudd og for 2014 ville driftsresultatet vært 11 prosent.

4.2 Utvikling over tid

Ut fra det tallmateriale vi har hatt til rådighet så ser det ut som det er relativt stabile forhold i bransjen. 25 prosent av søkerne var ikke søker i fjor (ikke oppgitt mottatt tilskudd). Det kan indikere et visst «påfyll» av nye aktører. Tilsvarende ser dataene for utdanning ut som det er en viss utskifting av søkere i materialet. Med det er få forekomster her, så små endringer kan gi store utslag.

Hvis tallene for søkerne (27) av driftstilskudd i 2015 er representative for alle registrerte duodji-utøvere (81) ville omsetning av egenprodusert duodji utgjøre 25,6 millioner kroner, med en verdiskaping på 11,2 millioner kroner i 2015.

LITTERATURLISTE

Samisk Nærings- og Utredningscenter: Utviklingen i duodjinæringen – økonomisk rapport for 2012, 2011 og 2010 .

Trøndelag Forskning og Utvikling: TFoU-rapport 2016:8, Utviklingen i duodjinæringen – økonomisk rapport 2014.

5. VEDLEGG: SØKNADSBLANKETT INKLUSIVE ØKONOMIRAPPORT FORRIGE ÅR

Søknadsskjema – Driftstilskudd duodji.

Søknadsfrist: 25.10.

Ta kontakt med Sametinget hvis du har spørsmål om Sametingets tilskuddsordninger. Telefonnummer 78 47 40 00, e-post samediggi@samediggi.no eller våre nettsider www.samediggi.no / www.sametinget.no. Her finner du også opplysninger om beregningsregler, utbetalingsvilkår og tildelingskriterier som er vedtatt i Sametingets budsjett for gjeldende år.

1 Opplysninger om søker

Etablerte virksomheter skal være registrerte i Brønnøysundregistrene. Organisasjonsnummeret må oppgis.

Søker:		Kommune:
Bedriftens navn:		Selskapsform:
Postadresse, postnummer og sted:		Organisasjonsnummer (9 siffer):
Forretningsadresse hvis annen enn postadresse:		
Telefon- eller mobilnummer:	E-post:	
Ekstern regnskapsfører:		
Revisor:		
Registrert i merverdiavgiftsregisteret:		
☐ Ja ☐ Nei		
Søkers kontonummer:		

2 Søknadssum: kr _____

Ordningen gjelder kun de som er registrert i duodjiregisteret.

Dersom søker mottar driftstilskudd over andre poster i Sametingets budsjett, så er ikke søker støtteberettiget over denne ordningen. Dette gjelder også eiere av aksjeselskaper og ansatte i aksjeselskaper.

Liste over type solgte varer, antall og pris eks. mva. Listen skal stemme med omsetning i følge hovedbok og næringsoppgaven.

Det er bare omsetningen av godkjente produkter i duodjiregisteret som kan utgjøre grunnlaget for beregning av driftsstøtten. Listen nedenfor skal fylles ut med produktene som er godkjente, antallet og hvor mye omsetningen utgjør. Omsetningen skal være uten mva. Tallene gjelder produksjonen i driftsåret 2015.

Det er den totale omsetningen eks. mva som utgjør beregningsgrunnlaget for driftstilskuddet.

For søkere registrert i Finnmark, kan det gis inntil 40 % tilskudd av godkjent egenprodusert duodji. For søkere registrert utenfor Finnmark, kan det gis inntil 50 % tilskudd. Minimumstilskudd er kr 20 000. Maksimalt tilskudd er kr 150 000.

Type produkt	Pris pr. stk	Antall solgte	Omsetning eks. mva
SUM			

Vedlegg som må følge søknaden:

Dokumentasjon på omsetning av egenprodusert duodji må dokumenteres ved minst et av følgende punkter:

- Kassaoppgjør/z-rapport
- nummererte kvitteringer
- revisorbekreftelse

- Resultatregnskap, balanse og revisjonsberetning eller næringsoppgave for siste år.
- Utskrift av ligning for siste år.
- Omsetningsoppgaver og bekreftelse at de er betalt (bankutskrift/kvittering).

Dersom søker ikke har regnskapsfører, skal følgende vedlegg sendes inn:

- Kopi av hovedbokskonto 4000 eller kopi av de 5 største varekjøpsfakturaene fra denne kontoen sendes inn.
- Kontospesifisert regnskap over duodjivirksomheten, satt opp etter standard kontoplan for duodji. Det skal klart fremkomme hvilke inntekter som skriver seg fra egenprodusert duodji og denne må skille fra all øvrig inntekt.

Dersom søker har ekstern regnskapsfører, skal regnskapsfører sende inn følgende vedlegg:

- Attestert kontospesifisert regnskap fra ekstern autorisert regnskapsfører, jf. standard kontoplan.

Økonomisk rapport for duodji

Dette punktet må være sendt oss før søknaden om driftstilskudd blir behandlet. Opplysningene behandles konfidensielt og benyttes som grunnlag for utarbeidelse av rapport om den økonomiske utviklingen i duodji.

1.	Produksjonslokaler
1a	Egne produksjonslokaler:
☐ Ja	☐ Nei
1b	Eier produksjonslokaler i fellesskap
☐ Ja	☐ Nei
1c	Leier lokaler
☐ Ja	☐ Nei
1d	Leier Duodjeinstituttas lokaler
☐ Ja	☐ Nei

2. I tabellen nedenfor oppgir du det som kan knyttes kun til egenprodusert duodji (ikke innkjøpte suvenirer)		
Post i næringsoppgaven	Tekst	Siste driftsår (sum i kr)
3000 / 3100	Egenprodusert duodji	
3400	Offentlige driftstilskudd – duodji	
3600-3900	Øvrige inntektsposter – duodji	
9900	Sum driftsinntekter – duodji	=
9910	Driftskostnader - duodji	-
9920	Driftsresultat – duodji	=

3. Inntekter utenom duodji, investeringer og investeringstilskudd i duodji i siste driftsår		
Kilde	Tekst	Siste driftsår (sum i kr)
2.7 Selvangivelsen	Andre inntekter utenom duodji	
Tilskudd i forrige år	Offentlige investeringstilskudd	
Næringsoppgave/Avskrivningskjema (RF1084B)	Bedriftens totale nyinvesteringer med finansiering av investeringstilskudd (minst kr. 15 000)	

4. Salgskanaler – Rangér salgskanalene etter viktighet der 1 er viktigst og 6 er minst viktig	
Salgskanal	Rangering
Direkte til kunde	
Egen salgsbod	
Butikk	
Messer/markeder	
Postordre	
Internett	

5. Kompetanse	
Har fagbrev i duodji	Har høyere utdanning innenfor duodji
☐ Ja ☐ Nei	☐ Ja ☐ Nei
Endringer i kompetansen siste driftsår:	

Underskrift

Søknaden må underskrives av den/de som har rett til å forplikte foretaket.

Jeg forsikrer at de opplysninger som er gitt i søknaden, er riktige. Jeg samtykker i at Sametinget kan innhente relevante opplysninger fra offentlige etater, registre og andre tilskuddsytere som kan være av betydning for behandling av søknaden.

Dato:	Søkers underskrift:
-------	---------------------

Ved behandling av søknaden må vi blant annet vurdere søkers økonomiske evne til å gjennomføre prosjektet/etableringen. I den forbindelse gjør vi oppmerksom på at Sametinget har anledning til å innhente kredittopplysninger fra Soliditet Decision AS.

Underskrevet Søknad med alle vedlegg sendes til:

Sámediggi - Sametinget

Ávjovárgeaidnu 50

9730 Kárášjohka/ Karasjok

E-post: samediggi@samediggi.no